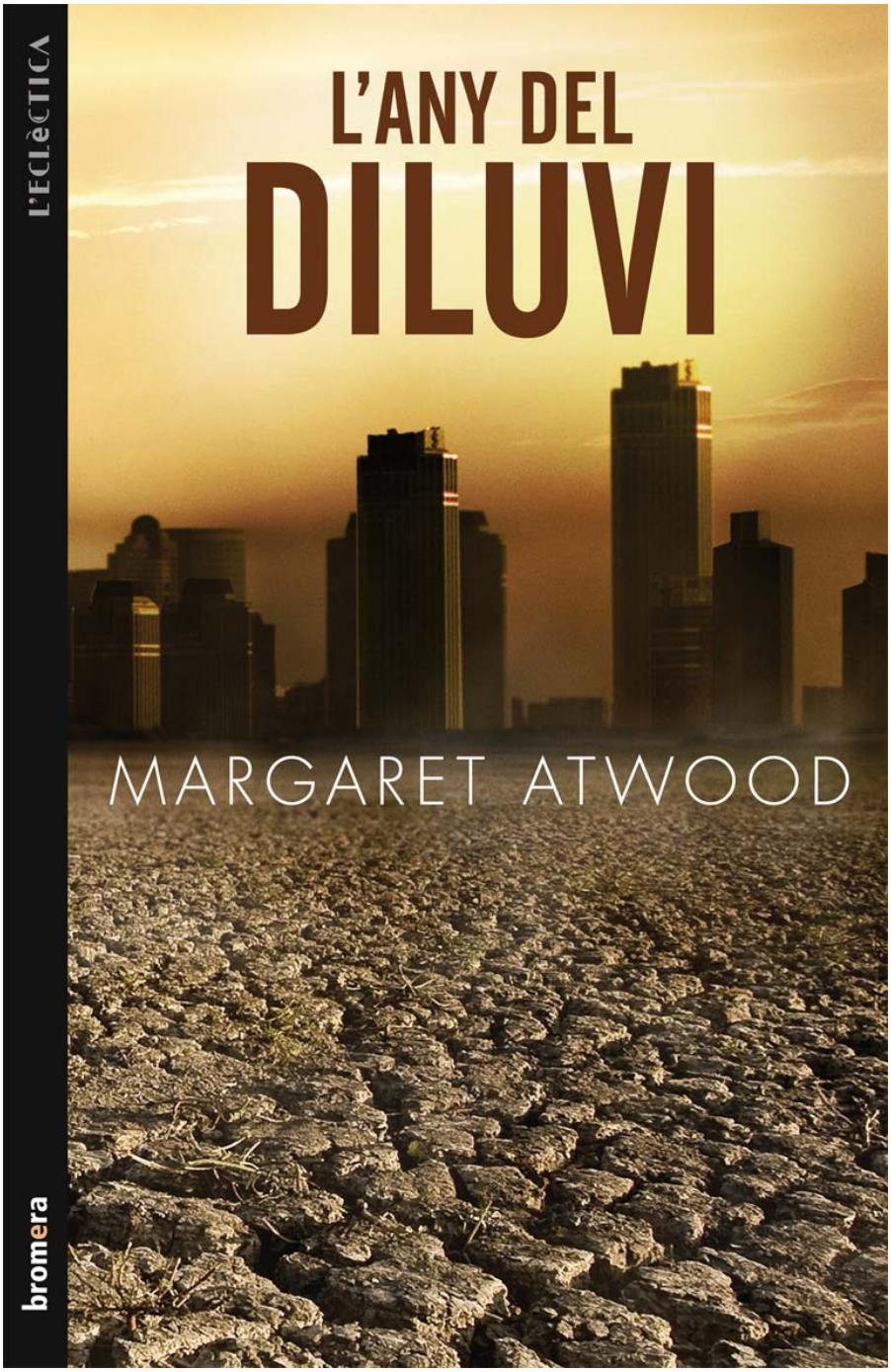
L'ECLÈCTICA
L'ANY DEL
DILUVI
MARGARET ATWOOD
bromera

1

TOBY

ANY VINT-I-CINC, ANY DEL DILUVI

[...] La Toby s'asseu en un banc per observar el terreny. Es posa els binocles als ulls, i escodrinya d'esquerra a dreta. L'avinguda d'entrada amb llumi-rosers a banda i banda, ara desendreçats com raspalls esclarissats, la fulgor de porpra destenyint-se amb la llum cada vegada més intensa. L'entrada oest, feta de solarskin d'imitació de tova rosa, el garbuix de cotxes embrollats fora del reixat.

Els parterres, ofegats de lletsons i bardana amb enormes arnes del kudzú de color d'aigua voleiant per sobre. Les fonts, amb la pica de petxina plena d'aigua de pluja estancada. L'aparcament, amb un cotxe de golf rosa i dues furgonetes roses del balneari AnooYoo, cada una amb el logo que pica l'ullet. Hi ha una quarta furgoneta a l'avinguda, encastada a un arbre: un braç penjava de la finestra, però ara ja no hi és.

Els amples espais de gespa s'han desbordat d'herbes altes. Hi ha túmuls baixos i irregulars sota el seder, l'herba pucera i l'agrella, i aquí i allà un tros de roba, l'esclat d'un os. És on la gent va caure, els que corrien o tentinejaven per la gespa. La Toby ho havia vist des del terrat, arraulida darrere d'una jardinera, però no havia mirat gaire estona. Alguna gent feia crits d'auxili, com si sabessin que ella era allà. Però com els hauria pogut ajudar?

La piscina té una flassada multicolor d'algues. Ja hi ha granotes. L'agró, el martinet i el paotinet les cacen, a la zona poc fonda. Durant un temps la Toby

va provar de pescar els animalons que hi anaven a parar i s'ofegaven. Els conills verds fosforescents, les rates, els mofossos, amb la cua llistada i l'antifaç de bandit dels ossos rentadors. Però ara els deixa estar. Potser, d'alguna manera, generaran peixos. Quan la piscina sigui més com un pantà.

Menjar-se l'hipotètic futur peix? Ni parlar-ne.

Ni parlar-ne, de moment.

Es gira cap al mur fosc circumdant d'arbres i parres i fronda i brossa arbustiva i l'explora amb els binocles. És d'allà, d'on pot venir el perill. Però quina mena de perill? No s'ho imagina.

Durant la nit se senten els sons habituals: lladrucs llunyans de gossos, rialletes vergonyoses de ratolins, les notes de desguàs dels grills, algun gruny de granota. La sang se li accelera a les orelles: *catuix, catuix, catuix.* Una escombra feixuga ramassant fulles seques.

«Vés a dormir», diu en veu alta. Però no dorm mai bé des que viu sola en aquest edifici. De vegades sent veus –veus humanes que sofreixen i la criden. O veus de dona, de les dones que treballaven allà, de les dones ansioses que hi anaven a descansar i a rejovenir-se. Xipollejaven a la piscina, passejaven per la gespa. Totes aquelles veus roses, tranquil·litzades i tranquil·litzants.

O les veus dels Jardiners, murmurant o cantant; o les rialles de tots els nens alhora, al Jardí d'Edencliff. L'Adam U, la Nuala, en Burt. La vella Pilar, envoltada de les seves abelles. I en Zeb. Si algun encara és viu, ha de ser en Zeb: qualsevol dia arribarà caminant per la carretera o apareixerà entre els arbres.

Però deu ser mort. Val més pensar-ho. No esperar en va.

Però bé deu quedar algú altre; no pot ser l'única en tot el planeta. N'hi ha d'haver d'altres. Però amics o enemics? Si en veu un, com ho sabrà?

Està preparada. Les portes estan tancades amb clau, les finestres barrades. Però ni tan sols aquestes barreres no garanteixen res: qualsevol espai buit convida a la invasió.

Bo i dormint, té l'orella parada, com els animals –per si hi ha algun canvi, un so desconegut, un silenci que s'obre com una clivella en una roca.

Quan els animals petits deixen de cantar, deia l'Adam U, és perquè tenen por. Hem d'escoltar el so de la seva por.

2

REN

ANY VINT-I-CINC, L'ANY DEL DILUVI

Vigila amb les paraules. Vés amb compte amb el que escrius. No deixis pistes.

Això és el que ens ensenyaven els Jardiners, quan jo era petita. Ens deien que ens refiéssim de la memòria, perquè amb el que estava escrit no hi podies comptar. L'Esperit viatja de boca en boca, no pas de cosa en cosa: els llibres es poden cremar, el paper s'arruga, els ordinadors es poden destruir. Només l'Esperit és etern, i l'Esperit no és una cosa.

Pel que fa a l'escriptura, és perillosa, deien els Adams i les Eves, perquè els enemics la poden fer servir per seguir-te el rastre, i caçar-te, i fer servir les teves paraules per condemnar-te.

Però ara que el Diluvi Sec ens ha arrasat, puc escriure qualsevol cosa amb tranquil·litat, perquè els que ho podrien utilitzar contra mi segurament són morts. Per tant, puc escriure el que em vingui de gust.

Escric el meu nom, *Ren*, amb un llapis d'ulls, a la paret del costat del mirall. L'he escrit moltes vegades. *Renrenren*, com una cançó. Pots oblidar qui ets, si estàs molt sola. M'ho va dir l'Amanda.

No puc mirar per la finestra, és de rajola de vidre translúcid. No puc sortir per la porta, està tancada per fora. Però encara em queda aire, i aigua, mentre l'energia solar funcioni. Encara em queda menjar.

Tinc sort. La veritat és que tinc molta sort. Pensa en la sort que tens, em deia l'Amanda. Hi penso. Primer, vaig tenir sort d'estar treballant aquí, a

l'Scales, quan hi va haver el Diluvi. Segon, encara vaig tenir més sort d'estar tancada d'aquesta manera a la Zona Hermètica, perquè em vaig salvar. Se'm va fer un estrip al Guantcorporal de Biofilm –un client es va engrescar massa i em va mossegar, va travessar els lluentons verds i tot– i esperava els resultats de la prova. No era un estrip humit amb secrecions, que afectés membranes, sinó que era un estrip sec a prop del colze, i jo no estava gaire preocupada. Però m'ho van mirar tot, aquí a l'Scales. Havien de fer honor a la seva reputació: deien que érem les noies porques més netes de la ciutat. [...]

Aquella nit, quan va començar el Diluvi Sec, esperava els resultats de la prova: et tenien tancada a la Zona Hermètica unes quantes setmanes, per si tenies alguna cosa contagiosa. El menjar arribava per l'escotilla amb precinte de seguretat, també hi havia un mininevera amb coses per picar, i l'aigua era filtrada, tant la que entrava com la que sortia. Tenies tot el que necessitaves, però es feia avorrit estar allà dintre. Podies fer exercici amb les màquines, i jo en feia molt, perquè una trapezista ha d'estar en forma.

Podies mirar la tele o veure pel·lícules antigues, posar la teva música preferida, parlar per telèfon. O podies visitar les altres sales de l'Scales per les pantalles de vídeo de l'intercom. De vegades, quan fèiem treball de fregadís, picàvem l'ullet a la càmera a meitat d'un gemec per a la que estigués tancada a la Zona Hermètica. Sabíem on les càmeres estaven amagades, sota la pell de serp o sota el tapís de plomes del sostre. Érem una gran família, a l'Scales, i fins i tot quan érem a la Zona Hermètica, a en Mordis li agradava que féssim veure que continuàvem participant.

En Mordis em feia sentir segura. Sabia que si tenia problemes greus, podia acudir a ell. No hi havia gaire gent, a la meva vida, de qui pogués dir això. L'Amanda, gairebé sempre. En Zeb, de vegades. I la Toby. Ningú no ho diria, de la Toby –era tan dura i inflexible–, però si t'estàs ofegant, una cosa tova i tendra no et serveix per aferrar-t'hi. Et fa falta una cosa més sòlida.

EL DIA DE LA CREACIÓ

ANY CINC.

DE LA CREACIÓ, I DE POSAR NOM ALS ANIMALS.

PARAULES D'ADAM U.

Estimats Amics, estimades Companyes Criatures, estimats Companys Mamífers:

El Dia de la Creació, fa cinc anys, aquest Jardí del Terrat d'Edencliff era un erm bullent, assetjat pels barris miserables i putrefactes de la ciutat i per caus de perversitat; però ara ha florit com una rosa.

Cobrint aquests terrats estèrils amb vegetació, aportem el nostre granet de sorra per redimir la Creació Divina de la decadència i l'esterilitat que ens envolta, i de passada ens alimentem amb menjar no contaminat. N'hi ha que diran que els nostres esforços són inútils, però si tothom seguís el nostre exemple, quins canvis no hi hauria al nostre estimat Planeta! Encara ens queda molta feina per fer, però no tingueu por, Amics: tirarem endavant sense desànim.

Encara bo que tots hem pensat en les palloles.

Ara concentrem-nos, com cada any, en l'Oració del Dia de la Creació.

Les Paraules Humanes de Déu parlen de la Creació en termes comprensibles per a la gent de l'antigor. No parlen de galàxies ni de gens, perquè aquests termes haurien provocat gran confusió a aquella gent! Però la

història que diu que el món es va crear en sis dies, desdenyant totes les dades observables, l'hem de considerar un fet científic? Déu no es pot cenyir a l'estretor de les interpretacions literals i materialistes, ni es pot mesurar amb les mesures Humanes, perquè els Seus dies són eons, i un miler d'eres del nostre temps són com un vespre per a Ell. A diferència d'altres religions, nosaltres no hem cregut mai que mentir als nens pel que fa a la geologia servís un propòsit més elevat. [...]

I pel que fa a Adam, els Noms dels Animals van ser les primeres paraules que va pronunciar –el primer moment del llenguatge Humà–. En aquest instant còsmic, Adam afirma la seva ànima Humana. Donar Nom és –esperem– acollir; atreure un altre cap a un mateix. Imaginem-nos Adam donant Nom dels Animals amb afecte i alegria, com si diguéssim, *Té, estimat Animal Benvingut!* Per tant, el primer acte d'Adam amb relació als animals va ser amistós, amorós i de germanor, perquè l'Home, quan no havia caigut, encara no era carnívor. Els Animals ho sabien, i no fugien. Així devia anar aquell Dia irrepetible –una trobada pacífica durant la qual l'Home va abraçar tots els éssers vius de la Terra.

Quant hem perdut, Companys Mamífers i Companys Mortals! Quant hem destruït intencionadament! Quant hem de restaurar, al nostre interior!

El temps de posar Nom no s'ha acabat, Amics. En la Seva visió, potser encara som al sisè dia. Com a Meditació, imagineu-vos gronxats en aquell moment de refugi. Esteneu les mans cap als ulls benignes que us miren amb tanta confiança –una confiança que encara no s'ha violat amb vessaments de sang, amb la golafreria, l'orgull i el menyspreu.

Digueu els seus Noms.

Cantem. [...]

4

TOBY. DIA DE SANT BASHIR ALOUSE

ANY VINT-I-CINC

Es banya a primera hora del matí, abans que el sol escalfi massa. Al terrat hi té unes quantes galledes i uns quants bols per recollir l'aigua de les tempestes de tarda: el balneari té pou propi, però el sistema d'energia solar s'ha espatllat i les bombes no serveixen de res. També fa la bugada al terrat, i l'estén sobre els bancs perquè s'eixugui. Fa servir les aigües grises per tirar-les al vàter.

S'ensabona bé –encara queda molt de sabó, tot de color rosa– i es frega amb una esponja. El cos se m'encongeix, pensa. M'arrugo, em redueixo. Aviat només seré un repeló. Tot i que sempre ha tirat a prima –*Ai, Tobiatha*, deien les senyores, *si jo tingués la teva figura...!*

S'eixuga, es posa un vestit rosa. Aquest diu *Melody*. No hi ha cap necessitat d'etiquetar-se, ara que no hi ha ningú que llegeixi les etiquetes, i per això ha començar a posar-se els vestits de les altres: *Anita, Quintana, Ren, Carmel, Symphony.* Eren unes noies molt alegres, molt optimistes. Tot i que la Ren no: la Ren era trista. Però la Ren havia marxat abans.

Després havien marxat totes, un cop havien començat els problemes. Havien tornat a casa seva per estar amb la família, amb l'esperança que l'amor les salvaria. «Endavant, jo tancaré amb clau», els havia dit la Toby. I havia tancat, però amb ella a dintre.

Es renta els cabells llargs i negres, se'ls cargola en un monyo moll. Se'ls ha de tallar. Són gruixuts, i fan calor. I fan pudor de xai.

Quan s'eixuga els cabells sent un soroll estrany. S'acosta, amb prudència, a la barana del terrat. Tres porcs enormes furetegen al voltant de la piscina –dues truges i un verro–. La llum del matí resplendeix a les seves formes grasses d'un rosa grisós; llueixen com lluitadors. Semblen més grossos i molsuts del compte. Ha vist porcs com aquests alguna vegada, al prat, però no s'havien acostat mai tant. Es deuen haver escapat d'alguna granja experimental.

Estan apinyats a l'extrem menys fondo de la piscina, mirant-la com si rumiessin alguna cosa, retorçant el morro. Potser ensumen el mofós mort que sura a la superfície de l'aigua escumosa. Provaran d'agafar-lo? Es fan grunys suaus entre ells, i després reculen: l'animal deu estar massa putrefacte, fins i tot per a ells. S'aturen, fan una última ensumada, i tomben per l'angle de l'edifici, trotant.

La Toby es desplaça per la barana, seguint-los amb la mirada. Han descobert el filat de l'hort, i miren a l'interior. Llavors, un comença a gratar la terra. Volen fer un túnel.

–Fora d'aquí! –crida la Toby. Miren enlaire; no li fan cas.

Baixa les escales a corre-cuita, tan de pressa com pot, mirant de no caure. Idiota! Hauria de portar sempre el rifle a sobre. L'agafa del costat del llit, torna a pujar al terrat com un coet. Té un porc al punt de mira –el verro, fàcil d'encertar, està de través–, però llavors dubta. Són Criatures de Déu. No matis mai sense una causa justa, deia l'Adam U.

–Esteu avisats! –crida. Sorprenentment, sembla que l'entenen. Deuen haver vist una arma alguna altra vegada (una pistolesprai, una defensa elèctrica). Esgüellen, espantats, es giren i fugen.

Han fet un quart de camí del prat, quan se li acut que tornaran. Cavaran un túnel de nit i arrencaran tot l'hort de soca-rel, i amb això se li acabaran les provisions de menjar a llarg termini. Els ha de matar, és en defensa pròpia. Prem el gallet, dispara, falla, ho torna a provar. El verro cau a terra. Les dues truges continuen corrent. Quan són al començament del bosc, es giren per mirar. Llavors, es fonen amb el fullatge i desapareixen.

A la Toby li tremolen les mans. Has extingit una vida, es diu. Has actuat precipitadament, amb ira. T'hauries de sentir culpable. Però pensa sortir amb un ganivet de cuina i serrar-li un pernil. Va fer els Vegevots quan es va fer Jardinera, però la perspectiva d'un entrepà de bacó, ara és una gran temptació. S'hi resisteix, però: la proteïna animal ha de ser l'últim recurs.

Murmura les paraules de disculpa dels Jardiners, tot i que no se sent penedida. O no prou penedida.